

SAMENWERKING LOGISTIEKE BEDRIJVEN VOORWAARDE OM VOLDOENDE PERSONEEL TE KUNNEN WERVEN

Logistiek is hard werken. Door de waan van de dag komen de meeste logistieke bedrijven er niet aan toe strategisch personeelsbeleid te ontwikkelen of intensief samen te werken, terwijl dit wel noodzakelijk is om concurrerend te blijven. Als het niet lukt voldoende personeel te werven heeft dit een kostenverhogend effect, productiviteit verlagende consequenties en een negatieve uitwerking op de winstgevendheid en concurrentiepositie van de logistieke bedrijven..

De omzet groeit stevig in de logistieke dienstverlening. Door onder andere de megavlucht van online shopping is de vraag naar logistiek personeel exponentieel toegenomen. Mogelijkheden van het automatiseren en digitaliseren van processen zijn er te over. Maar zonder welwillende, hardwerkende mensen zal de logistieke sector steeds vaker nee moeten gaan verkopen.

Vorig jaar was er door de coronacrisis nog sprake van omzetverlies in de logistieke dienstverlening. Ondernemers geven nu aan dat zij een toename van het personeelsbestand en een verbetering van het economisch klimaat verwachten. Het herstel is echter niet vanzelfsprekend: bijna de helft van de logistieke ondernemers zegt last te hebben van een tekort aan personeel. Door uitstroom vanwege pensionering loopt dit tekort nog verder op.

De logistieke arbeidsmarkt is fors aan het veranderen: personeelstekorten, vergrijzing, veranderend werk en nieuwe generaties op de arbeidsmarkt met hun eigen wensen en eisen. Daarbij zorgen ontwikkelingen en disrupties als de coronacrisis, globalisering en digitalisering voor grote uitdagingen voor de uitvoering van het werk en HR-vraagstukken. Om hiermee om te kunnen gaan is samenwerking tussen bedrijven en strategisch personeelsbeleid noodzakelijk.

Peggy Kakebeeke verwoordt het als volgt: “Op het gebied van personeel moeten we meer samenwerken. We moeten als logistieke ondernemers de schouders er samen onder zetten. We moeten aanhaken bij wat er al gebeurt, landelijk en in de regio. We moeten meegaan met de flow om samen maatschappelijke, sociale en milieu-uitdagingen op te pakken. Dat begint bij goed werkgeverschap. Een goede werkgever neemt mensen serieus en zorgt voor gelukkige medewerkers. Medewerkers die zich serieus

genomen voelen presteren beter. Medewerkers die je serieus neemt, nemen jou ook serieus. De belangen van werkgever en werknemers komen overeen en worden een organisatiebelang.”

Peggy geeft leiding aan Euro-Rijn XL Logistics bv dat zich heeft toegelegd op het palletiseren van de inhoud van containers, die per boot in de haven van Moerdijk aankomen. Het bedrijf heeft 105 mensen in vaste dienst en een ruime flexibele schil. Zij verwerken wekelijks zo'n 500 tot 600 containers.

HYBRIDE LEER OMGEVING IS OPLOSSING

Euro-Rijn XL Logistics is één van de 160 logistieke bedrijven op Haven- en industrieterrein Moerdijk (HIM) en het Logistiek Park Moerdijk (LPM). Op deze logistieke hotspot, waar zo'n 5.000 medewerkers emplooi vinden, is het code rood als het om personeel gaat. De logistieke ondernemers hebben behoefte aan voldoende, goed gekwalificeerd personeel en willen innoveren om op termijn met minder arbeidskrachten de bedrijfsambities waar te kunnen blijven maken.

De behoefte om veranderingen door te maken in combinatie met toenemende problemen op de arbeidsmarkt maakt de problematiek complex. Het vraagt om oplossingen met een systematische, duurzame werking. Er is behoefte aan oplossingen op de korte termijn én een inzet op meer systematische en duurzame oplossingen voor de arbeidsmarkt-vraagstukken op langere termijn. Dat realiseren vraagt om een gezamenlijk gecoördineerde aanpak van alle logistieke ondernemers en het lef en durf om radicale stappen te zetten volgens een regionale strategie. Het vormgeven van een Hybride Leer Omgeving (HLO) Logistiek moet zowel op korte als lange termijn uitkomst bieden.

In een verkenning op de haalbaarheid van een HLO in samenwerking met VNO-NCW in 2021 is geconstateerd dat de logistieke bedrijven een kwantitatieve en kwalitatieve mismatch voorzien in vraag en aanbod van personeel. Ook is er een te versnipperd aanbod van logistieke opleidingen in de regio. Er wordt door bedrijven met crisistaal gesproken: er is werk aan de winkel.

Onderwijsinstellingen zetten intussen in op een herpositionering van de logistieke beroepsopleidingen in de regio. De Provincie Noord-Brabant ondersteunt actief de versterking van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheden via de zogeheten broedplaatsstrategie. Ook is er een actieplan Talent.

Gemeente Moerdijk maakt werk van de ontwikkeling van Stationsgebied Lage Zwaluwe. Logistieke bedrijven zijn

aan zet om door vergaande samenwerking het werken in de logistiek te promoten, het matchen van vraag en aanbod samen te organiseren en de benodigde kennisontwikkeling meer samen op te pakken. Op korte termijn moet worden ingezet op een nauwere samenwerking tussen logistieke bedrijven, de lancering van een digitale HLO-variant en een versterking van de banden met regionale onderwijspartners.

EEN PLEK WAAR DE TOEKOMST VORM KRIJGT

What's in it for me? Wat heeft u als bedrijf aan een HLO? Een terechte vraag. Kortgezegd levert de HLO een benodigde samenwerking met andere logistieke bedrijven op en een structurele connectie met kennis- en onderwijsinstellingen in de regio. Bedrijven die een HLO realiseren zetten in op meer en beter personeel, maken werk van een leven lang ontwikkelen in de logistiek en werken actief aan eigen naamsbekendheid en het promoten van het werken in de logistiek.

Door het talent van mensen te koppelen aan de waarde van logistieke bedrijven kan structureel gewerkt worden aan een betere en duurzame match in vraag en aanbod van personeel. Een HLO Logistiek, zowel in een digitale als fysieke variant, zorgt hiervoor. Het leidt tot een systematische oplossing die recht doet aan de behoeften van het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en de ambities van (provinciale) overheden, door met al het beschikbare talent de positie van de kenniseconomie te behouden en uit te bouwen. Met de realisatie van een HLO Logistiek wordt systematische samenwerking tussen alle partijen mogelijk en wordt een deel van de arbeidsmarkt problematiek opgelost.

Onderwijspartners zetten met hybride leeromgevingen in op verdere flexibilisering van het beroepsonderwijs en

de versterking van duurzame partnerships met het bedrijfsleven. Het ontwikkelen van innovatieve werk- en leerlocaties in lijn met economische en maatschappelijke transitie maakt niet alleen kennisontwikkeling mogelijk, maar geeft ook zichtbaar vorm aan 'een leven lang ontwikkelen'.

Bedrijven zijn dankzij hybride leeromgevingen beter in staat, hoe tegenstrijdig het wellicht ook klinkt, om in te zetten op de innovatie van de eigen bedrijfsvoering door middel van digitalisering en robotisering. Dat is hard nodig, want ondanks alle inzet op de arbeidsmarkt is er door demografische ontwikkelingen gewoonweg minder talent beschikbaar. Om ambities waar te maken, zullen ze het werk steeds slimmer moeten verdelen en aanpakken.

Hybride leeromgevingen worden ook wel eens 'coole plekken' genoemd, een passende term. HLO's bieden meer dan alleen een stimulerende leeromgeving voor studenten, werkenden of bijvoorbeeld zijinstromers. Het worden hotspots die de transformatie naar nieuwe beroepen zichtbaar maken, die een centrale plek vormen voor bedrijven om beroepsopgeleide talenten te scouten en waar tegelijkertijd innovatieve oplossingen ontstaan op bijvoorbeeld het gebied van digitalisering en robotisering.

Bouwstenen en fasering HLO

De HLO Moerdijk heeft drie inhoudelijke bouwstenen die gebaseerd zijn op een verkenning naar draagvlak voor hybride leren in januari 2021 ('Resultaten van een verkenning naar draagvlak voor hybride leren voor de onderwijs- en arbeidsmarkttuitdagingen van de logistieke sector'). In 2022 wordt gestart met de uitvoering om de HLO te realiseren. Er wordt tegelijkertijd aan de drie bouwstenen gewerkt.

- **Promotie**

De promotie van het werken in de logistiek, specifiek Moerdijk als koploper in de regio en daarbuiten. Dit wordt gedaan door meerdere communicatiecampagnes.

- **Matching**

Het matchen van vraag en aanbod van werk en bijbehorende kennisontwikkeling gericht op initiële instroom, zijinstroom en buitenlandse arbeidskrachten. Hiervoor wordt een online portaal gemaakt, waarop bedrijven zichzelf kunnen presenteren en hun vacatures delen. Hetzelfde portaal wordt door potentiële werknemers gebruikt ter oriëntatie op werken in de logistiek, om bedrijven digitaal te leren kennen, te leren over werkprocessen en vaardigheden, laagdrempelige kennismodules te volgen en vanzelfsprekend te reageren op vacatures.

- **Triple Helix-samenwerking**

Het verduurzamen en borgen van het netwerk tussen logistieke bedrijven van HIM en de regionale onderwijspartners. De huidige samenwerking wordt omgezet in een structuur waarbij wederzijdse behoeften en afhankelijkheden geborgd blijven.

De HLO wordt in fasen gerealiseerd. De voorgestelde fasering gaat uit van inzet op korte termijn, middellange termijn en lange termijn. De urgentie is groot en daarom wordt direct gestart met een digitale variant waarin alle inhoudelijke elementen worden gerealiseerd. Fase twee heeft als resultaat dat fysieke vormen van promotie, matching en kennisontwikkeling onder het dak van bestaande bedrijven en onderwijsorganisaties plaatsvindt. Sommige bedrijven zetten al in op deze ontwikkeling. Een mooi voorbeeld is het bedrijf Schravemaker Logistic Solutions die haar deuren open zet voor robotisering. Tot slot krijgt de hybride leeromgeving op de lange termijn (fase drie) een eigen plek in het stationsgebied Lage Zwaluwe.

De stapsgewijze aanpak is van belang vanwege de huidige urgentie. Het biedt ruimte voor verdere conceptontwikkeling, maatwerk, is flexibel om in te springen op ontwikkelingen en kansen die ontstaan, en heeft een gezonde risicospreiding.

WONEN EN WERKEN IN MOERDIJK

De ontwikkeling van het LPM geeft een impuls aan de ontwikkeling van het Stationsgebied Lage Zwaluwe. De HLO kan hier onderdeel van uitmaken. De voorkeur van de ontwikkeling van dit gebied gaat immers uit naar een logistieke ontwikkeling op de locatie, ondersteunend en complementair aan Logistiek Park Moerdijk. Uit het marktonderzoek bedrijventerrein ontwikkeling Lage Zwaluwe door Stec Groep september 2021 blijkt dat het gebied een aantrekkelijke plek kan zijn voor concentratie en clustering van (additionele) supportdiensten voor de logistieke bedrijven. De HLO is zo'n broodnodige ondersteunende functie.

De arbeidsmarktproblematiek moet immers worden opgelost. "Willen we succesvol blijven dan moeten we in Moerdijk onze nek uitsteken en de drie-eenheid werken, leren en innoveren van een hybride leeromgeving uitbreiden met maatschappelijk welzijn", zo legt Peggy Kakebeeke desgevraagd uit. "Voor nieuwe medewerkers, maar ook partners en kinderen wordt het een plus als we niet alleen in werk voorzien, maar desgewenst ook nog oplossingen bieden voor wonen, zorg en onderwijs. We moeten het aantrekkelijk maken om hier te werken, wonen en leven."

"We gaan het niet redden met de reguliere uitstroom uit het beroepsonderwijs in de logistiek. Om de totale arbeidsmarkt te vergroten, moeten we daarnaast gaan werken aan een inclusief arbeidsmarktmodel, een model dat meer mensgericht is. En behalve programma's voor leerlingen en studenten moeten we investeren in het aantrekken van arbeidsmigranten en programma's voor zijinstroom."

PRESENTATIE CONCEPT PLAN

Eind februari 2022 wordt het businessplan HLO Moerdijk opgeleverd. Begin februari 2022 wordt er online een presentatie gegeven van het conceptplan. U kunt hieraan deelnemen door u op te geven via andries.boer@rijnconsultonderwijs.nl. Ook kunt u het document 'Resultaten van een verkenning naar draagvlak voor hybride leren voor de onderwijs- en arbeidsmarktuitdagingen van de logistieke sector' opvragen via hetzelfde emailadres. Tenslotte, indien u met uw bedrijf al met soortgelijke activiteiten bezig bent, laat het ons weten! Goed voorbeeld doet immers volgen!

ONDERDEEL HAVENSTRATEGIE MOERDIJK

Het realiseren van een HLO behoort tot één van ontwikkelprojecten van het economische versnellingsthema Port of Skills. Deze opgave van de uitvoeringsagenda Havenstrategie Moerdijk 2018 e.v. is om concreet bij te dragen aan het vergezicht van de Havenstrategie Moerdijk 2030 om van het Haven- en industrieterrein Moerdijk 'het belangrijkste knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta' te maken.

Binnen het versnellingsthema Port of Skills heeft een verkenning plaatsgevonden op het thema arbeidsmarkt en het onderwijs. Dit heeft geresulteerd in de oplevering van het businessplan Hybride Leeromgeving Moerdijk. Met het opstellen van het businessplan is in triple helixverband een (deel)probleem van het arbeidsmarkt-vraagstuk van het Haven- en industrieterrein Moerdijk en de regio aangepakt met als doel om op korte en lange termijn verbeteringen te realiseren voor de arbeidsmarktuitdagingen die het HIM en de regio heeft.

Met logistieke bedrijven, kennisinstellingen en regionale overheden wordt samengewerkt om deze ambitie te verwezenlijken. Uiteindelijk moet dit leiden tot een HLO als onderdeel van de gebiedsontwikkeling rondom station Lage Zwaluwe. Het is echter zaak om op korte termijn te starten met de elementen van een HLO binnen één van de logistieke bedrijven op het HIM. Dit proces dient via een programmatische aanpak opgezet en uitgevoerd te worden.

LOGISTICS ROBOTS EXPERIENCE CENTER EERSTE ZICHTBARE RESULTAAT HLO

Er is al een start gemaakt. De gemeente Moerdijk, Port of Moerdijk, Schavemaker Logistic Solutions, Rewin, Breda Robotics, SEIPA, Geek+ en andere geïnteresseerde partijen gaan samenwerken aan de implementatie van autonome robot-magazijnoplossingen in de vestiging van Schavemaker in Moerdijk.

De faciliteit bij Schavemaker Logistic Solutions wordt een 'Logistics Robots Experience Center' waar leerlingen, studenten en medewerkers van organisaties autonome robot-magazijnoplossingen van verschillende fabrikanten aan het werk kunnen zien. Het centrum dient ter promotie, inspiratie en leeromgeving en is bedoeld om zowel de arbeidsmarktproblematiek als ook de uitdagingen op het gebied van automatisering van de logistieke sector te adresseren, zoals:

1. Toenemende moeilijkheden bij het vinden van logistiek personeel.
2. Buitenlandse werknemers die onder hun opleidingsniveau werken.
3. Onbeschikbaarheid praktische robotica-leermogelijkheden voor studenten.
4. Moeilijke toetreding en implementatie van geautomatiseerde robot-oplossingen.

De faciliteit met operationele robot-magazijnoplossingen is zowel showroom, demo- als trainingscentrum en wordt gerealiseerd met steun van de gemeente Moerdijk, Port of Moerdijk, Schavemaker Logistic Solutions, Rewin, Breda Robotics, SEIPA, Geek+ en andere geïnteresseerden.

Het project start 7 februari 2022 en sluit naadloos aan op de ambitie van onderwijs, ondernemingen en overheden in Moerdijk en West-Brabant.